

**Dr. Ezgi Turan Fühner**

**AVUKATIN AZLİ  
VE HAKSIZ AZLİN  
HUKUKİ SONUÇLARI**

**onikilevha**  
KURUMSAL YETKİLENDİRME VE YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.

## İÇİNDEKİLER

|                  |      |
|------------------|------|
| ÖNSÖZ .....      | V    |
| İÇİNDEKİLER..... | VII  |
| KISALTMALAR..... | XIII |
| GİRİŞ.....       | 1    |

### BİRİNCİ BÖLÜM AVUKATIN İŞ GÖRME YÜKÜMLÜLÜĞÜNÜ DOĞURAN HUKUKİ İLİŞKİ: AVUKATLIK SÖZLEŞMESİ

|                                                                                                                     |   |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|
| I. AVUKATLIK SÖZLEŞMESİNİN HUKUKİ NİTELİĞİ.....                                                                     | 3 |
| A. Tanım .....                                                                                                      | 3 |
| B. Avukatlık Sözleşmesinin Hukuki Niteliği.....                                                                     | 4 |
| 1. Genel Olarak.....                                                                                                | 4 |
| 2. Terim Sorunu .....                                                                                               | 6 |
| a. 4667 sayılı Kanun ile Avukatlık Kanunu'nda Yapılan<br>Değişiklikten Önce .....                                   | 6 |
| b. 4667 Sayılı Kanun ile Avukatlık Kanunu'nda<br>Yapılan Değişiklikten Sonra .....                                  | 7 |
| 3. Avukatlık Sözleşmesinin, Türk Borçlar Kanunu'nda<br>Düzenlenmiş İş Görme Sözleşmeleri ile Karşılaştırılması..... | 8 |

|                                                                             |    |
|-----------------------------------------------------------------------------|----|
| a. Vekâlet Sözleşmesi ve Avukatlık Sözleşmesi.....                          | 8  |
| b. Hizmet Sözleşmesi ve Avukatlık Sözleşmesi .....                          | 15 |
| c. Eser Sözleşmesi ve Avukatlık Sözleşmesi .....                            | 19 |
| d. Temsil ve Avukatlık Sözleşmesi .....                                     | 24 |
| C. Avukatlık Sözleşmesinin Kuruluşu.....                                    | 27 |
| 1. Genel olarak.....                                                        | 27 |
| 2. Sözleşme Özgürlüğünün Avukatlık Sözleşmesi<br>Açısından Görünümü.....    | 27 |
| a. Avukat Açısından Sözleşme Özgürlüğü.....                                 | 27 |
| (1) Genel Olarak.....                                                       | 29 |
| (2) Av. K. m. 37 ve Av. K. m. 38’de Yer Alan<br>Düzenlemeler.....           | 29 |
| (3) Mesleki Dayanışma Amacıyla Geçici Görevlendirme<br>(Av. K. m. 42) ..... | 31 |
| (4) Adli Yardım .....                                                       | 31 |
| b. Müvekkil Açısından Sözleşme Özgürlüğü .....                              | 31 |
| 3. Şekil .....                                                              | 32 |
| II. AVUKATLIK SÖZLEŞMESİNİN İÇERİĞİ.....                                    | 33 |
| A. Genel Olarak.....                                                        | 33 |
| B. İş Görme Edimi: Hukuki Yardım.....                                       | 33 |
| 1. Genel Olarak.....                                                        | 33 |
| 2. Maddi Fiil – Hukuki İşlem.....                                           | 36 |
| 3. Başkası Yararına İş Görme .....                                          | 36 |
| C. Belirli Bir Meblağ: Ücret.....                                           | 39 |
| 1. 4667 sayılı Kanun ile Değişiklik Yapılmadan Önceki<br>Durum.....         | 39 |
| 2. 4667 sayılı Kanun ile Değişiklik Yapıldıktan Sonraki<br>Durum.....       | 45 |
| III. AVUKATIN YÜKÜMLÜLÜKLERİ .....                                          | 49 |
| A. Genel Olarak.....                                                        | 49 |
| B. Avukatın Özen Borcu .....                                                | 49 |
| C. Sadakat Borcu.....                                                       | 52 |

|                                                           |    |
|-----------------------------------------------------------|----|
| 1. Çifte Temsil Yasağı.....                               | 54 |
| 2. Taraf Değiştirme Yasağı.....                           | 55 |
| D. Sır Saklama Yükümlülüğü.....                           | 56 |
| E. Müvekkilin Talimatlarına Uygun Hareket Etme Borcu..... | 57 |
| F. Yüklenilen İş Bizzat İfa Etme Yükümlülüğü.....         | 59 |
| G. Alınanları İade Borcu .....                            | 61 |
| H. Aydınlatma Yükümlülüğü.....                            | 62 |
| I. Hesap Verme Yükümlülüğü.....                           | 62 |

**İKİNCİ BÖLÜM**  
**AVUKATLIK SÖZLEŞMESİNİN SONA**  
**ERMESİ VE ÖZELLİKLE MÜVEKKİLİN**  
**AZİL HAKKI**

|                                                                                                   |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| I. AVUKATLIK SÖZLEŞMESİNİN SONA ERMESİ .....                                                      | 65 |
| A. Avukatlık Sözleşmesini Sona Erdiren Nedenler .....                                             | 65 |
| B. Azil.....                                                                                      | 69 |
| 1. Azil Kavramı.....                                                                              | 69 |
| a. Azlin Hukuki Niteliği.....                                                                     | 69 |
| (1) Genel Olarak.....                                                                             | 69 |
| (2) TBK m. 512 Hükmünün Emredici Karakteri .....                                                  | 70 |
| i. Emrediciliğin Anlamı.....                                                                      | 70 |
| ii. Hükmün Emredici Karaktere Sahip Olduğunu<br>Savunan Görüşün Gerekçeleri .....                 | 72 |
| iii. Hükmün Emredici Olmadığını Savunan Görüşün<br>Gerekçeleri .....                              | 73 |
| iv. Değerlendirme.....                                                                            | 74 |
| 2. Azil Hakkı ile Fesih ve Dönme Haklarının Karşılaştırılması                                     | 75 |
| a. Vekalet Sözleşmesinin Sürekli Borç İlişkisi veya Ani<br>Edimli Borç İlişkisi Oluşturması ..... | 75 |
| b. Azil Kavramının Dönme ve Fesih Kavramları ile<br>Karşılaştırılması .....                       | 79 |

|                                                                                     |     |
|-------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| (1) Dönme ve Fesih Kavramları .....                                                 | 79  |
| (2) Azil Kavramının Dönme ve Fesih ile<br>Karşılaştırılması.....                    | 80  |
| 3. Azil Hakkının Kullanılması .....                                                 | 83  |
| 4. Azlin Sözleşmeye ve Sözleşmeden Doğan Borca Etkisi .....                         | 84  |
| 5. Avukatın Yükümlülükleri ile Azil Arasındaki İlişki .....                         | 86  |
| a. Avukatın Sonuçtan Sorumlu Olup Olmaması.....                                     | 86  |
| b. Güven Unsuru .....                                                               | 87  |
| c. Müvekkil Menfaatine Bir İş Görülmesi .....                                       | 87  |
| d. Edimin Şahsen İfası .....                                                        | 88  |
| II. HAKLI NEDENLE AZİL.....                                                         | 89  |
| A. Haklı Neden Kavramı ve Haklı Neden Oluşturan Durumlar.....                       | 89  |
| 1. Genel Olarak.....                                                                | 89  |
| 2. Avukatın Borca Aykırı Davranışından Kaynaklanan<br>Haklı Neden .....             | 90  |
| 3. Taraflar Dışındaki Bir Olgunun Haklı Neden Oluşturması..                         | 95  |
| B. Azil Nedeninin Avukata Bildirilmesi .....                                        | 98  |
| 1. Doktrin ve Yargıtay Uygulaması.....                                              | 98  |
| 2. Görüşümüz .....                                                                  | 107 |
| C. Haklı Nedenle Azlin Sonuçları .....                                              | 109 |
| 1. Avukatın Kusurundan Kaynaklanan Haklı Azil<br>Halinde Avukatın Ücreti .....      | 109 |
| 2. Tarafların Sorumlu Olmadığı Haklı Nedenle Azil<br>Halinde Avukatlık Ücreti ..... | 112 |

## ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

### HAKSIZ AZLİN HUKUKİ SONUÇLARI

|                                                    |     |
|----------------------------------------------------|-----|
| I. HAKSIZ AZLİN MÜVEKKİLİN BORÇLARINA ETKİSİ ..... | 115 |
| A. Genel olarak.....                               | 115 |
| B. Avukatlık ve Vekâlet Ücreti Açısından.....      | 116 |

---

|                                                                                    |     |
|------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 1. Genel Olarak.....                                                               | 116 |
| 2. Vekâlet Ücretinin, Azil Neticesinde İstenip<br>İstenemeyeceği Sorunu.....       | 117 |
| a. Genel Olarak.....                                                               | 117 |
| b. Vekalet Ücreti.....                                                             | 117 |
| 3. Avukatlık Ücretine Etkisi.....                                                  | 126 |
| a. Ücretin Sözleşme ile Düzenlendiği Durumlar .....                                | 128 |
| b. Ücretin Sözleşme ile Düzenlenmediği Durumlar .....                              | 131 |
| 4. Süreli Avukatlık Sözleşmesinde Haksız Azlin Ücrete<br>Etkisi.....               | 132 |
| 5. Haksız Azilde Avukatlık Ücretinden İndirim Sorunu .....                         | 133 |
| 6. Masraflar ve Borçlar.....                                                       | 138 |
| 7. Avukatın Ücret Haricindeki Zararları.....                                       | 139 |
| 8. Manevi Tazminat .....                                                           | 141 |
| II. HAKSIZ AZLİN AVUKATIN BORÇLARINA ETKİSİ .....                                  | 147 |
| A. Avukatın Bilgi ve Hesap Verme Yükümlülüğüne Etkisi .....                        | 147 |
| B. Alınanları İade Yükümlülüğüne Etkisi.....                                       | 148 |
| C. Sadakat ve Özellikle Sır Saklama Yükümlülüğü.....                               | 149 |
| III. ÖZEL DURUMLAR.....                                                            | 151 |
| A. Avukatlık Sözleşmesinin Taraflarının Birden Fazla Olması .....                  | 151 |
| 1. Birden Fazla Avukat ve Tek Müvekkil Olması Halinde<br>Haksız Azlin Etkisi ..... | 151 |
| a. Genel Olarak.....                                                               | 151 |
| b. Alt Vekâlet Halinde Haksız Azlin Etkisi.....                                    | 153 |
| c. İkame Vekâlet Halinde Haksız Azlin Etkisi.....                                  | 156 |
| 2. Birden Fazla Müvekkil ve Tek Avukat.....                                        | 157 |
| B. Üçüncü Kişi Yararına Avukatlık Sözleşmesinin Varlığı<br>Halinde .....           | 162 |
| SONUÇ .....                                                                        | 165 |
| KAYNAKÇA .....                                                                     | 171 |